



SKRIV FOR LIV 2023

Kjære lærer

Denne veiledningen er utarbeidet for deg som ønsker å gjennomføre undervisningsopplegget «Skriv for Liv» med din klasse. Årets undervisningsopplegg setter søkelys på menneskerettighetstemaene yringsfrihet, dødsstraff og retten til å bestemme over egen kropp. Opplegget består av oppgaver om spesifikke individer som er utsatt for menneskerettighetsbrudd i noen utvalgte land og en brevskrivingsaktivitet hvor elevene kan skrive brev til disse individene. Vi oppfordrer elevene til å være kreative og personlige i sine brev da disse vil sendes til de utvalgte individene som kjemper for sine menneskerettigheter. Ved å delta på vår brevskrivingskonkurranse kan din klasse vinne et foredrag fra Amnesty International og pizza til hele klassen!

Undervisningen omhandler fire individer fra forskjellige deler av verden som har fått sine menneskerettigheter krenket. Det er laget undervisningsopplegg til hvert individ. Du velger selv om du ønsker å velge ut ett av oppleggene eller om du ønsker å gjennomføre et større opplegg som tar for seg alle fire individenes saker. Gjennom å løfte frem individuelle saker og belyse myndigheters mangel på hensyn til menneskerettighetene vil vi kunne føre frem systematisk endring i landene hvor individene kommer fra. På den måten vil innsatsen som gjøres for disse individene ha en vedvarende effekt og komme hele samfunnet til gode. Dette kan dine elever bidra til!

Undervisningsopplegget består av:

1. Menneskerettighetene og Skriv for Liv (elevoppgaver) 20 min
2. Årets tema og saker (elevoppgaver) 25 min
3. Brevskrivning (aktivitet) 35-45 min



Del 1: Hva er skriv for liv?

Amnesty lager varierte undervisningsopplegg som gir elever innsikt i menneskerettighetene og menneskerettighetsbruddene som spesifikke individer er utsatt for i ulike deler av verden. Undervisningsopplegget inneholder også en brevskrivingsaktivitet etter at elevene har blitt kjent med disse individene. Da skal elevene skrive solidariske brev til dem som er utsatt for menneskerettighetsbrudd.

[Les mer om Skriv for Liv](#)

Del 2: Årets saker

I år har Amnesty International Norge valgt ut fire saker som vi oppfordrer elever til å utforske og engasjere seg i. Sakene handler om Ahmed Mansoor, menneskerettighetsforkjemper fra Emiratene, årets fredsprisvinner Narges Mohammadi, menneskerettighetsforkjemper fra Iran, Rocky Myers, amerikansk innsatt som venter dødsstraff, og Justyna Wydrzynska forkjemper for kvinners rettigheter i Polen.

- Ahmed Mansoor (Fokus: ytringsfrihet).

Undervisningsopplegget om Ahmed finner du [her](#)

- Narges Mohammadi (Fokus: ytringsfrihet).

Undervisningsopplegget om Narges finner du [her](#)

- Justyna Wydrzynska (Fokus: abort/retten til å bestemme over egen kropp).

Undervisningsopplegget om Justyna finner du [her](#)

- Rocky Myers (Fokus: dødsstraff/retten til liv)

Undervisningsopplegget om Rocky finner du [her](#)

Del 3: Brevskrivning

Etter at elevene har jobbet med oppgaver til årets saker skal de begynne å skrive brev. Man kan skrive solidaritetsbrev til de aktuelle kandidatene, disse leveres av Amnestys kontakter, eller man kan skrive protestbrev til myndighetene i de aktuelle landene. Tips til hvordan skrive solidaritetsbrev finner du [her](#).

Brevene sendes til våre kontorer. De kan også sendes digitalt. Adressen finner dere på nettsiden til undervisningsopplegget. Vi samler alle bidragene og sender dem videre til de aktuelle mottakerne. Husk å legge ved følgeskjemaet med informasjon om hvilken skole dere er, hvor mange som har deltatt og hvilken sak det gjelder. Merk konvolutten/e-posten med navn på personen dere skriver for.

God brevskrivning!



Praktisk informasjon:

Gjennomføring:

Bestem på forhånd om du ønsker å bruke ett av årets opplegg som hele klassen jobber med, eller om elevene selv skal få velge hvilke saker de ønsker å engasjere seg for. Opplegget kan også brukes til en fagdag hvor hele klassen får jobbe med alle sakene. I tillegg har vi lagt ved et forslag til hvordan oppleggene kan brukes som omvendt julekalender, med én luke per uke.

Tidsbruk:

Enkelt undervisningsopplegg: ca. 2 skoletimer per opplegg.

Fagdag:

Bruk gjerne alle oppleggene på en fagdag. Vi anbefaler da å vise dokumentaren Kjære Moses på begynnelsen av dagen som et eksempel på vellykket aktivisme. Da vil hele opplegget med alle sakene og brevskrivingsaktiviteter ta ca. 5,5 skoletimer. Dersom man bruker alle oppleggene til fagdag er det verdt å merke at Del 1 (innføring i menneskerettighetene og Skriv for Liv) kun skal gjennomføres én gang. Vi anbefaler oppleggene som fagdag den 10. desember – dagen markerer 75 år med menneskerettigheter!

Alternativ fremgangsmåte - omvendt julekalender:

Hvorfor ikke sette fokus på menneskerettighetene hele måneden? I omvendt julekalender kan dine elever gjennomføre ett undervisningsopplegg hver uke for eksempel mellom uke 47 og uke 50. På den måten får de skrevet brev til alle Skriv for Liv kandidatene.

Aktuelle fag:

- Samfunnsfag
- Samfunnskunnskap
- Engelsk
- Programfag med fokus på menneskerettigheter

Materiale:

- Ark, penner og fargeblyanter for brevskrivning.
- Alle elevene må ha tilgang til PC for å gjennomføre dette opplegget.



Elevaktivitet og kompetansemål

Gjennom refleksjonsoppgavene vil elevene jobbe med menneskerettighetsspørsmål og bli kjent med hvilke rettigheter de har som individer. Gjennom brevskrivning vil elevene aktivt bruke sine demokratiske rettigheter samt få en bedre forståelse for hvordan demokratiet fungerer og hvordan de selv kan påvirke verdenssamfunnet. Både elevoppgavene og brevskrivningen er utarbeidet med formål om å gi elevene forståelse for og erfaring med å være aktive medborgere.

Tverrfaglige tema:

✓ Demokrati og medborgerskap: Elevene skal lære om og bruke demokratiske prinsipper som ytringsfrihet og menneskerettigheter – elevene deltar aktivt i demokratiske prosesser gjennom brevskrivning.

✓ Folkehelse og livsmestring: Elevene utfordres til å reflektere over kandidatenes liv, og effekten av deres menneskerettighetssituasjon opp mot sitt eget liv i norsk samfunn.

Relevante kompetansemål:

Samfunnsfag (etter 10. trinn)

- Reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst.
- Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt

Samfunnskunnskap (etter 2. vgs)

- Vurdere hvordan utøvelse av makt påvirker enkeltpersoner og samfunn.
- Gjøre greie for grunnlaget for menneskerettighetene og utforske og gi eksempel på brudd på menneskerettighetene.
- Reflektere over hva det innebærer å være medborger, og sammenligne korleis politiske system er organiserte i forskjellige land og område

Engelsk (etter 10. trinn)

- Uttrykke seg med flyt og sammenheng med et variert ordforråd og idiomatiske uttrykk tilpasset formål, mottaker og situasjon
- Skrive formelle og uformelle tekster, inkludert sammensatte, med struktur og sammenheng som beskriver, forteller og reflekterer tilpasset formål, mottaker og situasjon

Engelsk (etter 2. vgs)

- Bruke ulike fagspesifikke tekster på engelsk med tema fra andre fag, som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon.

Internasjonal engelsk:

- Bruke situasjonstilpasset språk i sosiale, faglige og interkulturelle sammenhenger.
- Drøfte noen internasjonale og globale utfordringer.

Samfunnsfaglig engelsk:

- Bruke et rikt og nyansert ordforråd til å kommunisere om samfunnsfaglige emner.
- Bruke hensiktsmessig og situasjonstilpasset språk i ulike muntlige og skriftlige sjangrer.
- Oppsummere, kommentere og diskutere ulike synspunkter på samfunnsspørsmål.

